

ترجمه و چاپ در ایران، تحت امتیاز
انتشارات وایلی توسط انتشارات آوند دانش

WILEY

چاپ یازدهم

کتاب‌های دامیز، کاربردی و سودمند

تئوری موسیقی

FOR
DUMMIES[®]

یاد می‌گیرید که:

- موسیقی را درک و تحلیل کنید
- با استفاده از دانش و خلاقیت‌تان آهنگ بنویسید
- فرم‌ها و ژانرهای مختلف موسیقی را بشناسید

مایکل پیلوفر، هالی دی

برگردان: گلناز نویدان

سرشناسه نوشته‌ی مایکل پیلوفر، هالی دی، - م. Michael Pilhofer, Holly Day
عنوان و نام پدیدآورنده: تئوری موسیقی For Dummies نوشته‌ی مایکل پیلوفر، هالی دی؛ برگردان گلناز نویدان؛
ویراستار فاطمه تقفی
مشخصات نشر: تهران: آوند دانش، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری: ۲۹۵ ص. مصور، جدول، نمودار
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۲۲-۱۵-۳
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: عنوان اصلی Music Theory for Dummies / 2nd. ed.
موضوع: موسیقی--نظریه--آموزش
شناسه افزوده: Day, Holly
شناسه افزوده: نویدان، گلناز، مترجم
رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ت ۹ پ ۹ MTV
رده بندی دیویی: ۷۸۱
شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۱۶۹۴۷

آوند دانش

تئوری موسیقی

نوشته‌ی مایکل پیلوفر، هالی دی
ویراستار: فاطمه تقفی
تاریخ انتشار: سال ۱۴۰۱ - چاپ یازدهم
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپدونه
مرکز پخش: میدان انقلاب، جمالزاده شمالی، کوچه دعوتی، پلاک ۱۲، تلفن: ۶۶۹۰۹۵۰۳
فروشگاه: ضلع جنوبی پارک قیطریه، خیابان روشنائی، خیابان شهاب، نبش روشندان، پلاک ۲۵، تلفن: ۲۳۳۹۵۲۹۳
صندوق پستی: ۱۹۵۸۵/۶۷۳
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۲۲-۱۵-۳
قیمت: ۲۵۰.۰۰۰ تومان
کلیه حقوق این کتاب نزد ناشر محفوظ است

محدودیت مسئولیت / سلب مسئولیت از ایجاد ضمانت: هیچ مسئولیت یا ضمانتی متوجه ناشر یا نویسنده در قبال دقت یا کامل بودن متن این اثر نیست و صریحاً از تمامی ضمانت‌ها، شامل و نه محدود به، ضمانت مناسب بودن برای هدفی خاص، سلب مسئولیت می‌کند. به واسطه‌ی فروش یا مواد تبلیغاتی هیچ ضمانتی ایجاد نخواهد شد یا تعمیم نخواهد یافت. توصیه‌ها و راهکارهای ارائه شده در این اثر ممکن است برای هر موقعیتی مناسب نباشند. این اثر با استناد بر این تفاهم فروخته می‌شود که ناشر درگیر هیچ گونه کار حقوقی، حسابداری یا هرگونه خدمات حرفه‌ای دیگر نمی‌شود. چنانچه مشاوره‌ی حرفه‌ای مورد نیاز باشد، از خدمات یک فرد حرفه‌ای باید بهره گرفته شود. نه ناشر و نه نویسنده نباید در قبال صدماتی که از این ناحیه حادث می‌گردد مسئول باشند. این مطلب که به سازمانی یا وبسایتی در این اثر ارجاع داده و/ یا به عنوان منبع احتمالی اطلاعاتی بیشتر معرفی می‌شود نباید به منزله‌ی آن باشد که ناشر یا نویسنده اطلاعات یا توصیه‌هایی را که سازمان یا وبسایت ارائه می‌کنند صحت می‌گذارد. علاوه بر این، خوانندگان باید از این مطلب آگاه باشند که وبسایت‌های اینترنتی که در این اثر فهرست شده‌اند ممکن است در حفاصلی که این اثر نوشته شده است تا زمانی که خواننده می‌شود، تغییر کنند یا محو شوند.

فهرست مطالب در یک نگاه

.....	مقدمه.....	۱
.....	بخش ۱: مقدمه‌ی تئوری موسیقی.....	۷
.....	فصل ۱: اصلاً تئوری موسیقی چیست؟.....	۹
.....	فصل ۲: تعیین اینکه نت‌ها چه ارزشی دارند.....	۱۵
.....	فصل ۳: سکوت!.....	۳۷
.....	فصل ۴: آشنایی با کسر میزان.....	۳۵
.....	فصل ۵: بازی با ضرب‌ها (متنوع کردن ریتم یک قطعه موسیقی).....	۴۷
.....	بخش ۲: مجموعه نت‌ها.....	۵۵
.....	فصل ۶: نت‌های موسیقی (و جای آن‌ها روی خطوط حامل).....	۵۷
.....	فصل ۷: یادگیری گام‌های ماژور و مینور.....	۷۳
.....	فصل ۸: علامت‌های سرکلید و چرخه‌ی پنجم‌ها.....	۸۷
.....	فصل ۹: فواصل: فاصله‌ی بین نت‌ها.....	۹۹
.....	فصل ۱۰: ساختن آکورد.....	۱۱۷
.....	فصل ۱۱: توالی آکوردها.....	۱۳۹
.....	بخش ۳: بیان حالت موسیقایی از طریق فرم، تمپو، نوانس و غیره.....	۱۵۷
.....	فصل ۱۲: سنگ بناهای اصلی موسیقی: ریتم، ملودی، هارمونی و فرم قطعه‌ی موسیقی.....	۱۵۹
.....	فصل ۱۳: آشنایی با فرم‌های موسیقی کلاسیک.....	۱۷۱
.....	فصل ۱۴: پرداختن به فرم‌ها و ژانرهای موسیقی پاپ و غیره.....	۱۷۹
.....	فصل ۱۵: خلق صداها و گوناگون از طریق تمپو و نوانس.....	۱۸۷
.....	فصل ۱۶: رنگ صدا و صداشناسی.....	۱۹۹
.....	بخش ۴: بخش ده‌تایی‌ها.....	۲۰۵
.....	فصل ۱۷: ده سؤال متداول درباره‌ی تئوری موسیقی.....	۲۰۷
.....	فصل ۱۸: ده منبع ارزشمند موسیقی.....	۲۱۳
.....	فصل ۱۹: ده نظریه‌پرداز موسیقی که باید بشناسید.....	۲۱۹
.....	بخش ۵: ضمیمه‌ها.....	۲۲۷
.....	ضمیمه‌ی ۱: سی‌دی.....	۲۲۹
.....	ضمیمه‌ی ۲: جدول آکوردها.....	۲۳۵
.....	ضمیمه‌ی ۳: واژگان.....	۲۷۳

فهرست مطالب

۱	مقدمه.....
۱	درباره‌ی این کتاب.....
۲	قواعد رعایت‌شده در این کتاب.....
۲	آنچه لازم نیست بخوانید.....
۲	تصویرات خنده‌دار.....
۳	ترتیب مطالب این کتاب.....
۴	بخش یکم: مقدمه‌ی تئوری موسیقی.....
۴	بخش دوم: مجموعه‌ی نت‌ها.....
۴	بخش سوم: بیان حالت موسیقایی از طریق فرم، تمپو (سرعت)، نوآنس و غیره... ۴
۴	بخش چهارم: بخش ده‌تایی‌ها.....
۵	بخش پنجم: ضمیمه‌ها.....
۵	نمادهای به‌کار رفته در این کتاب.....
۶	مقصد بعدی.....
۷	بخش ۱: مقدمه‌ی تئوری موسیقی.....
۹	فصل ۱: اصلاً تئوری موسیقی چیست؟.....
۱۰	ریشه‌یابی تولد موسیقی و تئوری موسیقی.....
۱۱	نگاهی دقیق به مبانی تئوری موسیقی.....
۱۱	یادگیری اصول: نت، سکوت و ضرب.....
۱۱	استفاده از نت‌ها و ترکیب کردن‌شان با هم.....
۱۲	مطالعه‌ی فرم‌های موسیقایی و قطعات موسیقی.....
۱۳	بینیم تئوری چطور می‌تواند به موسیقی شما کمک کند.....
۱۵	فصل ۲: تعیین اینکه نت‌ها چه ارزشی دارند.....
۱۵	آشنایی با ضرب.....
۱۶	تشخیص نت‌ها و ارزش زمانی آن‌ها.....
۱۷	بررسی نت‌ها و اجزای آن‌ها.....
۱۹	نگاهی به ارزش زمانی نت‌ها.....
۲۰	نت گرد.....

- ۲۱..... نت سفید
- ۲۱..... نت سیاه
- ۲۴..... نت چنگ و نت‌های کوچک‌تر
- ۲۴..... اضافه کردن به ارزش زمانی نت‌ها با استفاده از نقطه و خط اتحاد
- ۲۴..... استفاده از نقطه برای اضافه کردن ارزش زمانی نت
- ۲۵..... اضافه کردن ارزش زمانی با خط اتحاد
- ۲۵..... کنار هم گذاشتن ارزش‌های زمانی مختلف
- فصل ۳: سکوت!**..... ۲۷
- ۲۸..... آشنایی با سکوت‌ها
- ۲۸..... سکوت گرد
- ۲۹..... سکوت سفید
- ۳۰..... سکوت سیاه
- ۳۰..... سکوت چنگ و سکوت‌های کوتاه‌تر
- ۳۲..... طولانی کردن زمان سکوت با سکوت‌های نقطه‌دار
- ۳۲..... تمرین کردن ضرب‌ها با نت‌ها و سکوت‌ها
- فصل ۴: آشنایی با کسر میزان**..... ۳۵
- ۳۵..... شناختن میزان‌ها و کسر میزان
- ۳۷..... شمردن کسر میزان‌های ساده
- ۳۸..... استفاده از میزان‌ها برای شمارش در میزان‌های ساده
- ۴۰..... تمرین شمارش ضرب‌ها در میزان‌های ساده
- ۴۱..... شناخت کسر میزان‌های ترکیبی
- ۴۲..... استفاده از میزان‌ها برای شمارش در میزان‌های ترکیبی
- ۴۳..... تمرین شمارش ضرب‌ها در میزان‌های ترکیبی
- ۴۴..... درک ضرب و ریتم در کسر میزان‌های لنگ
- فصل ۵: بازی با ضرب‌ها (متنوع کردن ریتم یک قطعه موسیقی)**..... ۴۷
- ۴۷..... ساختن الگوهای تأکید و سنکوپ
- ۴۸..... مطالعه‌ی قانون کلی جای‌گذاری تأکیدها
- ۴۸..... سنکوپ یا ضد ضرب (تأکید روی ضرب‌های ضعیف)
- ۵۰..... ورود از ضرب بالا یا میزان آوف‌تاکت
- ۵۱..... ریتم‌های غیرمعمول: تقسیمات دوتایی یا سه‌تایی ضرب‌ها (تریوله و دوئله)
- ۵۲..... جذاب کردن موسیقی با تریوله
- ۵۳..... استفاده از دوئله

بخش ۲: مجموعه نتها	۵۵
فصل ۶: نت‌های موسیقی (و جای آن‌ها روی خطوط حامل)	۵۷
آشنایی با خطوط حامل، کلیدها و نتها	۵۸
کلید سل	۵۸
کلید فا	۵۹
خط حامل دوپل و "دو"ی وسط	۵۹
کلید دو: آلتو و تنور	۶۰
تشخیص نیم‌پرده، پرده، و علامت‌های عرضی	۶۱
استفاده از نیم پرده‌ها	۶۲
آشنایی با پرده در موسیقی	۶۳
تغییر فرکانس یا صدای نت با علامت‌های عرضی	۶۵
پیدا کردن نت‌ها روی پیانو و گیتار	۶۸
پیدا کردن نت‌ها روی پیانو	۶۸
پیدا کردن نت‌ها روی گیتار	۶۹
به‌خاطر سپردن نت‌ها با استفاده از نمونیک یا یادیارها	۷۰
فصل ۷: یادگیری گام‌های ماژور و مینور	۷۳
پیروی از الگوهای گام ماژور	۷۳
اجرای گام ماژور روی پیانو و گیتار	۷۵
شنیدن گام‌های ماژور	۷۸
کشف همه‌ی الگوهای گام مینور	۷۹
اجرای گام مینور طبیعی روی پیانو و گیتار	۸۰
بازی کردن با گام مینور هارمونیک روی پیانو و گیتار	۸۱
ساختن قطعات موسیقی زیبا با گام مینور روی پیانو و گیتار	۸۳
شنیدن گام‌های مینور	۸۴
فصل ۸: علامت‌های سرکلید و چرخه‌ی پنجم‌ها	۸۷
درک چرخه‌ی پنجم‌ها	۸۷
دیزها: فامیل دور صلح را لازم می‌بیند سیمین!	۸۹
بمل‌ها: سینا می‌گه لامپ روشنه سلما دوست فاطمه‌ست	۹۰
تشخیص علامت سرکلید ماژور	۹۰
پیدا کردن علامت‌های سرکلید مینور و گام‌های مینور نسبی	۹۱
مروری بر علامت‌های سرکلید	۹۲
دو ماژور و لا مینور طبیعی	۹۳

سل ماژور و می مینور طبیعی	۹۳
ر ماژور و سی مینور طبیعی	۹۴
لا ماژور و فا دیز مینور طبیعی	۹۴
می ماژور و دو دیز مینور طبیعی	۹۴
سی ماژور / دو بمل ماژور و سل دیز مینور / لا بمل مینور طبیعی	۹۵
فا دیز / سل بمل ماژور و ر دیز / می بمل مینور طبیعی	۹۶
دو دیز ماژور / ر بمل ماژور و لا دیز مینور طبیعی / سی بمل مینور طبیعی	۹۶
لا بمل ماژور و فا مینور طبیعی	۹۷
می بمل ماژور و دو مینور طبیعی	۹۷
سی بمل ماژور و سل مینور طبیعی	۹۷
فا ماژور و ر مینور طبیعی	۹۸
فصل ۹: فواصل: فاصله‌ی بین نت‌ها	۹۹
تقسیم‌بندی فواصل به فواصل هارمونیک و ملودیک	۹۹
کمیت: شمردن خط‌ها و فواصل بین خط‌ها	۱۰۰
کیفیت: در نظر گرفتن نیم‌پرده‌ها	۱۰۲
نام‌گذاری فواصل	۱۰۳
نگاهی به فواصل اونیسون، اکتاو، چهارم و پنجم	۱۰۳
اونیسون (یا یکم) درست	۱۰۳
اونیسون (یا یکم) افزوده	۱۰۴
فاصله‌ی اکتاو	۱۰۴
فواصل چهارم	۱۰۵
فواصل پنجم	۱۰۷
تشخیص فاصله‌های دوم، سوم، ششم و هفتم	۱۰۸
فواصل دوم	۱۰۹
فواصل سوم	۱۱۱
فواصل ششم و هفتم	۱۱۲
ساختن فواصل	۱۱۳
تعیین کمیت فاصله	۱۱۳
تعیین کیفیت فاصله	۱۱۴
نشان دادن فواصل بزرگ و درست در گام دو ماژور	۱۱۵
فصل ۱۰: ساختن آکورد	۱۱۷
ساختن تریاد یا آکورد سه‌صدایی با سه نت	۱۱۸

۱۱۸.....	پایه، سوم و پنجم
۱۲۰	تریادهای ماژور
۱۲۱	تریادهای مینور
۱۲۳	تریادهای افزوده
۱۲۴	تریادهای کاسته
۱۲۵	رسیدن به آکوردهای هفتم
۱۲۷	هفتم ماژور یا بزرگ
۱۲۷	هفتم کوچک یا مینور
۱۲۸	هفتم نمایان (دومینانت)
۱۲۸	هفتم کوچک و پنجم کاسته
۱۲۹	هفتم کاسته
۱۳۰	هفتم بزرگ و کامل کوچک (مینور- ماژور)
۱۳۰	نگاهی به همه‌ی آکوردهای تریاد و هفتم
۱۳۱	لا
۱۳۱	لا بمل
۱۳۱	سی
۱۳۲	سی بمل
۱۳۲	دو
۱۳۲	دو بمل
۱۳۳	دو دیز
۱۳۳	ر
۱۳۳	ر بمل
۱۳۴	می
۱۳۴	می بمل
۱۳۴	فا
۱۳۵	فا دیز
۱۳۵	سل
۱۳۵	سل بمل
۱۳۶.....	تنوع دادن به تریادها از طریق وضعیت‌های باز و بسته و معکوس
۱۳۶	نگاهی به وضعیت‌های باز و بسته
۱۳۶	شناختن آکوردهای معکوس یا وارونه
۱۳۹	فصل ۱۱: توالی آکوردها

- ۱۴۰ مروری بر آکوردهای دیاتونیک و کروماتیک و مدهای گام مینور
- ۱۴۱ تشخیص و نام‌گذاری توالی‌های آکوردی
- ۱۴۱ تعیین اسم و شماره‌ی آکورد
- ۱۴۲ نگاهی به توالی آکوردها در گام‌های ماژور
- ۱۴۴ بررسی توالی آکوردها در گام‌های مینور
- ۱۴۵ اضافه کردن یک آکورد هفتم به یک تریاد
- ۱۴۷ دیدن (و شنیدن) توالی آکوردها در عمل
- ۱۴۹ استفاده از دانسته‌هایتان درباره‌ی آکوردها در کتاب‌های موسیقی آسان و تبلچرها
- ۱۵۰ مدولاسیون به یک گام جدید
- ۱۵۱ رسیدن به یک کادانس موسیقایی از طریق توالی آکوردها
- ۱۵۲ کادانس کامل یا معتبر
- ۱۵۴ کادانس‌های پلاگال
- ۱۵۵ کادانس فرینده
- ۱۵۵ نیم-کادانس
- بخش ۳: بیان حالت موسیقایی از طریق فرم، تمپو، نوانس و غیره ۱۵۷
- فصل ۱۲: سنگ بناهای اصلی موسیقی: ریتم، ملودی، هارمونی و فرم قطعه‌ی موسیقی ... ۱۵۹
- ۱۶۰ بنا کردن ریتم
- ۱۶۱ شکل دادن ملودی
- ۱۶۳ کامل کردن ملودی با هارمونی
- ۱۶۴ جمله‌ها و عبارات موسیقایی
- ۱۶۶ اتصال بخش‌های موسیقایی برای به‌وجود آوردن فرم
- ۱۶۷ فرم یک قسمتی (A)
- ۱۶۷ فرم دوتایی (AB)
- ۱۶۸ فرم سه قسمتی (ABA)
- ۱۶۹ فرم کمان (ABCBA)
- فصل ۱۳: آشنایی با فرم‌های موسیقی کلاسیک ۱۷۱
- ۱۷۱ کنترپوان به مثابه‌ی روشنگری کلاسیک
- ۱۷۲ نگاهی به سونات
- ۱۷۲ آغاز سونات با معرفی تم
- ۱۷۳ حرکت به سوی مفهومی جدید: بسط و توسعه
- ۱۷۴ آسایش و استراحت با تکرار تم
- ۱۷۴ فرم روندو

۱۷۵ آشنایی با فرم فوگ
۱۷۶ ترکیب فرم‌ها و ساختن سمفونی
۱۷۷ نگاهی به سایر فرم‌های کلاسیک
۱۷۷ کنسرتو
۱۷۷ دوئت
۱۷۸ اتود
۱۷۸ فانتازیا
۱۷۹ فصل ۱۴: پرداختن به فرم‌ها و ژانرهای موسیقی پاپ و غیره
۱۷۹ حس کردن بلوز
۱۸۰ بلوز ۱۲- میزانی
۱۸۱ بلوز ۸- میزانی
۱۸۲ بلوز ۱۶- میزانی
۱۸۲ بلوز ۲۴- میزانی
۱۸۲ بلوز ۳۲- میزانی بالاد و کانتری
۱۸۳ لذت بردن از موسیقی راک و پاپ
۱۸۶ بداهه‌سرایی در موسیقی جَز
۱۸۷ فصل ۱۵: خلق صداهای گوناگون از طریق تمپو و نوانس
۱۸۷ کمی درباره‌ی تمپوی موسیقی
۱۸۸ بنا نهادن یک تمپوی جهانی: مینیم (minim)
۱۸۸ نگاه‌داشتن ریتم ثابت با مترونوم
۱۸۹ ترجمه‌ی علامت‌های تمپو
۱۹۱ سرعت گرفتن و کم کردن سرعت: تغییر تمپو
۱۹۱ استفاده از نوانس: بلند و آرام
۱۹۲ اصطلاحات تغییردهنده‌ی نوانس
۱۹۳ بررسی سایر علامت‌گذاری‌های نوانس
۱۹۴ بررسی نوانس پدال‌های پیانو
۱۹۶ نگاهی به علائم آرتیکولاسیون برای سازهای دیگر
۱۹۹ فصل ۱۶: رنگ صدا و صداشناسی
۲۰۰ تعمق در رنگ صدا
۲۰۰ ورود صدا یا اتک: بررسی صدای شروع کننده‌ی نت
۲۰۱ تمبر: شنیدن صدای بدنه‌ی نت
۲۰۲ محو صدا: گوش دادن به صدای پایانی یک نت

- تشکیل گروه موسیقی: یک درس صداشناسی ۲۰۳
- بخش ۴: بخش ده‌تایی‌ها ۲۰۵
- فصل ۱۷: ده سؤال متداول درباره‌ی تئوری موسیقی ۲۰۷
- چرا تئوری موسیقی مهم است؟ ۲۰۷
- وقتی می‌توانم بدون دانستن تئوری موسیقی ساز بزنم، چرا باید خودم را برای یادگرفتن تئوری به دردرس بیندازم؟ ۲۰۸
- چرا در تئوری موسیقی بیشتر موضوعات روی پیانو توضیح داده می‌شود؟ ۲۰۸
- آیا روش سریع و ساده‌ای برای یادگرفتن تئوری موسیقی و نت‌خوانی وجود دارد؟ ... ۲۰۹
- چطور از روی علامت سرکلید بفهمم قطعه‌ی موسیقی در چه گامی است؟ ۲۰۹
- آیا می‌توانم یک قطعه‌ی موسیقی را به گام دیگری انتقال دهم؟ ۲۱۰
- آیا آموختن تئوری موسیقی مانع پیشرفت من در بداهه‌نوازی را می‌شود؟ ۲۱۰
- آیا برای نواختن درامز یا طبل به دانستن تئوری موسیقی نیاز دارم؟ ۲۱۰
- ۱۲ نت موسیقی از کجا آمده‌اند؟ ۲۱۱
- دانستن تئوری چگونه در به‌خاطر سپردن یک قطعه‌ی موسیقی به من کمک می‌کند؟ .. ۲۱۱
- فصل ۱۸: ده منبع ارزشمند موسیقی ۲۱۳
- دُلْمَج آن‌لَاین ۲۱۳
- Open Directory Project ۲۱۴
- Classicalworks.com ۲۱۴
- Smithsonian Folkways Series ۲۱۴
- راهنمای کلی موسیقی کلاسیک ۲۱۵
- فهرست موسیقی جهان ورجین ۲۱۵
- تک‌روهای آمریکایی ۲۱۶
- موازی‌ها و اضداد: اکتشاف در موسیقی و جامعه ۲۱۶
- هنر تمرین کردن: راهنمای آهنگ‌سازی از دل و جان ۲۱۶
- بایبل آکوردهای گیتار ۲۱۷
- فصل ۱۹: ده نظریه‌پرداز موسیقی که باید بشناسید ۲۱۹
- فیثاغورس (۵۰۷ تا ۵۸۲ پیش از میلاد) ۲۱۹
- بوئتیوس (۴۸۰ تا ۵۲۴ پس از میلاد) ۲۲۰
- ژربر دوریاک/پاپ سیلستر دوم (۹۵۰ تا ۱۰۰۳) ۲۲۱
- گویدو دآرتسو (۹۹۰ تا ۱۰۴۰) ۲۲۲
- نیکلا ویچنتینو (۱۵۱۱ تا ۱۵۷۶) ۲۲۲

هفده فهرست مطالب

۲۲۳ کریستیان هیگنس (۱۶۲۹ تا ۱۶۹۵)
۲۲۴ آرنولد شوئنبرگ (۱۸۷۴ تا ۱۹۵۱)
۲۲۴ هری پارچ (۱۹۰۱ تا ۱۹۷۴)
۲۲۵ کارل هاینتس اشتوک هاوزن (۱۹۲۸ تا ۲۰۰۷)
۲۲۶ روبرت موگ (۱۹۳۴ تا ۲۰۰۵)
۲۲۷ بخش ۵: ضمیمه‌ها
۲۲۹ ضمیمه‌ی ۱: سی‌دی
۲۲۹ لیست نمونه‌های صوتی
۲۳۵ ضمیمه‌ی ۲: جدول آکوردها
۲۷۳ ضمیمه‌ی ۳: واژگان

فصل ۱

اصلاً تئوری موسیقی چیست؟

در این فصل

- ◀ بررسی تاریخ موسیقی
- ◀ آشنایی با مبانی تئوری موسیقی
- ◀ درک اینکه تئوری موسیقی چطور می‌تواند بر ساز زدن مان تأثیر بگذارد

یکی از مهم‌ترین چیزهایی که باید در مورد تئوری موسیقی به یاد داشته باشیم، این است که موسیقی قبل از تئوری وجود داشته است. موسیقی هزاران سال قبل از اینکه تئوری به وجود بیاید و بگوید منظور آدم‌ها از کوبیدن روی طبل چیست وجود داشته است. بنابراین هرگز فکر نکنید که چون تا به حال کلاس تئوری موسیقی نگذرانده‌اید نمی‌توانید نوازنده‌ی خوبی باشید. اگر نوازنده‌ی خوبی هستید، احتمالاً ناخودآگاه خیلی از مطالب تئوری موسیقی را می‌دانید. شاید فقط اصطلاحات و مسائل فنی موسیقی را ندانید.

مفاهیم و قوانینی که تئوری موسیقی را تشکیل می‌دهند شباهت زیادی به قوانین دستور زبان دارند که در نوشتن به کار می‌روند (آن قوانین هم خیلی بعد از اینکه مردم موفق شدند به خوبی با هم حرف بزنند ابداع شدند). اینکه انسان‌ها توانستند زبان‌شان را مکتوب کنند و بنویسند باعث شد افرادی که از آن‌ها دور بودند بتوانند مکالمات و داستان‌هایشان را درست همان‌طور که نویسنده می‌خواست به بشنوند. توانایی خواندن و نوشتن موسیقی هم به موسیقی‌دان‌ها امکان می‌دهد که بتوانند قطعه‌های موسیقی را دقیقاً همان‌طور که مورد نظر آهنگسازش بوده بشنوند و بنوازند. یاد گرفتن خواندن نت موسیقی خیلی شبیه به یاد گرفتن یک زبان جدید است؛ تا آنجا که فردی که مهارت زیادی در این زمینه دارد می‌تواند با دیدن نت قطعه‌ی موسیقی، آن را در ذهنش بشنود.

خیلی از مردم دنیا خواندن و نوشتن بلد نیستند اما باز هم می‌توانند به خوبی و به صورت کلامی و شفاهی افکار و احساسات‌شان را بیان کنند. به همین صورت، خیلی از موسیقی‌دان‌های آموزش ندیده هم هرگز خواندن و نوشتن موسیقی را یاد نگرفته‌اند و اصلاً یادگیری تئوری موسیقی را نفرت‌انگیز و غیرضروری می‌دانند. هرچند، درست مثل جهشی که بلد بودن خواندن و نوشتن در یادگیری ایجاد می‌کند، تئوری موسیقی هم می‌تواند به موسیقی‌دان‌ها کمک کند که تکنیک‌های جدیدی یاد بگیرند و قطعه‌های

موسیقی یک سبک ناآشنا را اجرا کنند و برای انجام کارهای جدید اعتماد به نفس پیدا کنند.

ریشه‌یابی تولد موسیقی و تئوری موسیقی

به گفته‌ی مورخان، زمانی که تمدن‌های دنیای باستان تازه در حال شکل‌گیری بودند، یعنی تقریباً ۷۰۰۰ ق م، سازهای موسیقی به درجه‌ای از پیچیدگی در طراحی رسیده بودند که تا امروز هم قابل استفاده‌اند. به‌عنوان مثال، بعضی از فلوت‌های ساخته‌شده از استخوان را که در این مقطع زمانی پیدا شده‌اند، هنوز هم می‌توان نواخت و اجراهای کوتاهی با آن‌ها ضبط شده است که شنونده‌ی امروزی هم بتواند صدای این سازها را بشنود.

همچنین خطوط تصویری و تزیینات مربوط به خاکسپاری مردگان در ۳۵۰۰ ق م نشان می‌دهند که مصریان از هارپ و کلارینت دو قمیشی و شلیاق (لیر) و نوعی فلوت مخصوص خودشان در این مراسم استفاده می‌کرده‌اند. تا ۱۵۰۰ ق م، اقوام هیتی شمال سوریه با اصلاح و تغییر طراحی سنتی لوت/هارپ مصری، اولین گیتار دو سیمه را اختراع کرده بودند که دسته‌ای بلند و پرده‌بندی شده، گوشی کوک کردن و یک بدنه‌ی طنین توخالی برای تقویت صدایی که از سیم‌ها تولید می‌شد داشت.

درباره‌ی موسیقی دوران باستان سؤالات بی‌پاسخ زیادی وجود دارد، مثل اینکه چرا فرهنگ‌ها و تمدن‌های گوناگونی که کاملاً دور از هم بوده‌اند و هیچ مراوده‌ای با هم نداشته‌اند، موسیقی مشابهی داشته‌اند. خیلی از تئوریسین‌ها به این نتیجه رسیده‌اند که احتمالاً علتش این است که برخی الگوهای خاص به گوش انسان خوش می‌آیند و برخی دیگر این‌طور نیستند. با این توصیف، تعریف خیلی ساده‌ای که می‌توان از تئوری موسیقی ارائه کرد این است که تئوری موسیقی کاوشی است در این موضوع که چرا موسیقی به گوش درست یا نادرست می‌آید. به زبان دیگر، مقصود و هدف تئوری موسیقی توضیح دادن این مطلب است که چرا بعضی نواها طور خاصی به گوش می‌آیند و اینکه چطور می‌توان دوباره آن‌ها را تولید کرد.

بسیاری از مردم، یونان باستان را زادگاه واقعی تئوری موسیقی می‌دانند. چرا که یونانی‌های باستان تمام مکاتب فلسفه و علم را بر مبنای تشریح همه‌جانبه‌ی موسیقی که در آن زمان شناخته شده بود بنا کردند. حتی فیثاغورس (همان که درباره‌ی مثلث و این چیزها حرف زده) دست به کار شده بود و گام دوازده نت‌ای مشابه همان که موسیقی‌دان‌ها و آهنگسازهای امروزی هم از آن استفاده می‌کنند درست کرده بود (فصل ۷ را ببینید). او این کار را از طریق چرخه‌ی پنجم‌ها انجام داده بود (فصل ۸ را ببینید)، ابزاری که هنوز هم همه‌ی موسیقی‌دان‌ها با جدیت از آن استفاده می‌کنند.

یکی دیگر از دانشمندان و فیلسوف‌های معروف یونانی، یعنی ارسطو، نیز تعداد زیادی

کتاب درباره‌ی تئوری موسیقی نوشته است. او گونه‌ای از نت‌نویسی ابتدایی را ابداع کرد که تا هزار سال بعد از مرگش نیز همچنان در یونان و تمدن‌های بعدی استفاده می‌شد.

در واقع در یونان آن‌قدر زمینه و پایه‌ی تئوری موسیقی قوی‌ای وجود داشت که تا سالیان زیادی نیاز به تغییر چشمگیری احساس نمی‌شد، تا رنسانس اروپا که تقریباً ۲۰۰۰ سال بعد رخ داد. همسایه‌ها و فاتحان یونان خیلی مایل بودند که ریاضیات، علم، فلسفه‌ی هنر، ادبیات و موسیقی یونان را با فرهنگ خودشان ترکیب کنند.

نگاهی دقیق به مبانی تئوری موسیقی

خیلی خوب می‌شد اگر هر کس که می‌خواست، می‌توانست هر سازی را دست بگیرد و بدون هیچ‌گونه آموزشی با آن موسیقی زیبایی بنوازد؛ اما واقعیت این است که اکثر افراد به آموزش ساختار یافته‌ای برای این کار احتیاج دارند. این آموزش می‌تواند از طریق معلم یا کتاب‌های آموزشی باشد. در این قسمت می‌خواهیم به اطلاعات اولیه‌ای بپردازیم که برای یادگرفتن نت‌خوانی، نواختن گام، شناخت علامت سرکلید و ساختن آکورد لازم است.

یادگیری اصول: نت، سکوت و ضرب

بلد بودن نت‌خوانی برای یک موسیقی‌دان ضروری است. مخصوصاً برای کسی که می‌خواهد اثرش را برای اجرا در اختیار موسیقی‌دان‌های دیگر هم بگذارد یا ببیند موسیقی‌دان‌های دیگر چه می‌نوازند. با فهمیدن عناصر اولیه‌ی موسیقی مثل ارزش زمانی، اولین قدم را در راه رسیدن به مهارت و استادی در موسیقی برمی‌دارید. همه‌ی این عناصر در کنار هم اصولی را می‌سازند که به کمک آن‌ها می‌توانید موسیقی را بخوانید، بنوازید و مطالعه کنید.

استفاده از نت‌ها و ترکیب کردن‌شان با هم

خواندن نت‌های موسیقی در هر دو کلید سل و فا و پیدا کردن نت‌ها روی پیانو و گیتار (دو تا از معمول‌ترین سازهایی که افراد برای شروع موسیقی انتخاب می‌کنند) برای آهنگ‌سازی و یادگیری موسیقی ضروری است.

وقتی بتوانید نت‌ها را روی خطوط حامل بخوانید، می‌توانید علامت سرکلید یک قطعه‌ی موسیقی را تشخیص دهید. علامت سرکلید مجموعه‌ای از نمادهاست که به شما نشان می‌دهد که موسیقی در چه گامی نوشته شده است. می‌توانید از چرخه‌ی پنجم‌ها برای تمرین استفاده کنید تا بتوانید با دیدن علامت سرکلید و شمردن تعداد دیز و بمل‌ها، گام آن قطعه‌ی موسیقی را تشخیص دهید. در فصل هشت به‌طور مفصل درباره‌ی علامت

سرکلید و چرخه‌ی پنجم‌ها می‌خوانید.

وقتی با علامت‌های سرکلید آشنا شدید می‌توانید بروید سر وقت فاصله‌ها، آکوردها و توالی آکوردها، که پیچیدگی نواهای موسیقایی را به‌وجود می‌آورند. مثلاً اینکه موسیقی، مطبوع و آرامش‌بخش است یا پرتنش یا اینکه احتیاج به پایان و نتیجه‌گیری دارد. همان‌طور که در فصل ۹ توضیح می‌دهیم، گام‌ها و فاصله‌ها را با استفاده از یکی از این دو فاصله می‌سازیم: فاصله‌های ملودیک و هارمونیک. فصل‌های ۱۰ و ۱۱ همه‌ی چیزهایی را که برای ساختن آکورد و توالی آکوردی لازم دارید به شما نشان می‌دهد.

ارتباط کیبورد با نت‌نویسی موسیقی

خطوط حامل بدانید فصل ۹ را ببینید. آن‌ها همچنین شروع کردند به نوشتن موسیقی بر روی مجموعه‌ای از خطوط حامل، به‌طوری که بتوان آن را هم‌زمان با سازهای مختلف اجرا کرد. چون با کیبورد می‌شود نت‌های زیادی را اجرا کرد، برای دست راست و چپ، خطوط حامل مختلفی ایجاد شد. این خطوط حامل کلید سل و کلید فا هستند.

همان‌طور که در فصل ۱۱ گفته شده، کیبورد همچنین این مزیت را داشت که آکورد زدن روی آن بسیار راحت بود. در قرن هفدهم خطوط حامل پنج‌تایی، دیگر برای اکثر سازهای موسیقی خط حامل استاندارد محسوب می‌شد. شاید یکی از دلایل این بود که چاپ کردن فقط یک جور کاغذ موسیقی برای نت نوشتن آهنگسازها ساده‌تر و ارزان‌تر بود. این سیستم در چهارصد سال گذشته تغییر چندانی نکرده و احتمالاً تا وقتی هم که ساز جدیدتر و جذاب‌تری وارد دنیای موسیقی نشود تغییری نخواهد کرد.

قبل از دوره‌ی رنسانس، در فناوری موسیقی کمی تغییرات مبتکرانه ایجاد شد. سازهای زهی، بادی-چوبی‌ها، هورن‌ها (بادی-برنجی‌ها) و سازهای کوبه‌ای حدود هزار سال بود که وجود داشتند و با اینکه در طراحی و تکنیک‌های نوازندگی آن‌ها پیشرفت‌های زیادی به‌وجود آمده بود، اما در اصل همان سازهایی بودند که توسط مردمان قدیم استفاده می‌شدند. تا اینکه در هزاره‌ی ۱۳۰۰ یک وسیله‌ی موسیقی کاملاً جدید پدید آمد: کیبورد.

با اختراع کیبورد نت‌نویسی مدرن موسیقی آغاز شد. چون آهنگ‌سازی برای ارکستر کامل روی کیبورد راحت بود، موسیقی مکتوب و نت‌نویسی کیبورد رواج پیدا کرد. همچنین بیشتر قطعات موسیقی سفارش داده شده‌ی جدید برای کیبورد نوشته می‌شد چون در دید عموم مردم کیبورد به‌عنوان سازی برتر شناخته می‌شد.

آهنگسازان فرانسوی قرن پانزدهم هر تعداد خط حاملی که لازم داشتند به خطوط حامل اضافه کردند. (برای اینکه بیشتر درباره‌ی

مطالعه‌ی فرم‌های موسیقایی و قطعات موسیقی

قطعات موسیقی پاپ یا مردم‌پسند و موسیقی کلاسیک همه براساس فرم‌های خاصی

کتاب را باز کنید و ببینید:

- پیدایش موسیقی و تئوری
- نگاهی به نت، سکوت، خطوط حامل، زمان و ضرب
- چگونگی خواندن نت‌های موسیقی
- شیوه‌های یادگیری گام‌های مینور و ماژور
- اطلاعاتی درباره‌ی ساختار و توالی آکوردها
- اجزای سازنده‌ی فرم‌های موسیقی
- روش‌هایی برای خلق صدایی پویا
- آشنایی با نظریه‌پردازان موسیقی

تئوری موسیقی را رمزگشایی کنید

چه هنرجوی موسیقی باشید چه علاقه‌مند آن، تئوری موسیقی *For Dummies* پر است از مطالبی درباره‌ی نت‌خوانی، نت‌نویسی و درک موسیقی که حتماً به دردتان خواهند خورد. همچنین این کتاب به شما کمک خواهد کرد تا ملودی‌ها، هارمونی‌ها، آکوردها و آهنگ‌های خلاقانه‌ی خاص خودتان را بنویسید و تنظیم کنید. از نام کم و بیش هراسناک تئوری موسیقی نترسید، با تئوری موسیقی *For Dummies* درک این هنر می‌شود مثل آب خوردن!

- **ریتم‌تان را پیدا کنید** - راز و رمز ریتم را درک کنید و ببینید که این جزء پایه‌ی موسیقی چگونه می‌تواند نوازنده‌ها را از فرش به عرش ببرد.
- **داستان نت‌ها** - از این راهنمای ساده استفاده کنید تا بتوانید به راحتی نت‌خوانی، نت‌نویسی، توالی آکوردها و کادانس موسیقایی را فرابگیرید.
- **شروع کنید به نواختن** - از موسیقی کلاسیک گرفته تا بلوز و پاپ، ببینید چطور می‌توانید از دانش و خلاقیت‌تان برای نوازندگی استفاده کنید.

WILEY

کتاب‌های دامیز مجموعه‌ای از کتاب‌های
سودمند است که توسط انتشارات
آوند دانش تحت امتیاز انتشارات وایلی
منتشر می‌شود.

آوند دانش

ISBN-13: 978-600-7022-15-3

9 786007 022153

برای دسترسی به نمونه‌های صوتی، نت‌ها، آکوردها و ملودی‌های کتاب به نشانی زیر مراجعه کنید:

fordummies.ir/go/musictheory

مایکل پیلوfer مدرس تئوری موسیقی و پرکاشن در دانشگاه موسیقی مکنالی در ایالت مینسوتا، آمریکا است. هالی دی آموزگار نویسنده‌ی و از اعضای گروه ادبی Open Book در شهر مینیاپولیس آمریکا است.